

ze dne 14. XII 1958

Nad premiérou v Divadle Petra Bezruče

Na obzoru plachta bílá

Nedávná přehlídka divadel mladých, představení určených mládeži, ukázala nám také výrazně slabiny ostravského Divadla Petra Bezruče, jehož dramaturgickému výběru nemůžeme upřít dobrou snahu, ale nikoliv již tak dobré jevištní výsledky. Ukázalo se, že divadlo mladých, má-li plnit své poslání, nesmí se mimo jiné honit za několika cíli.

To platí všeobecně. V případě ostravském snaha o vytvoření satirické scény, divadla satiry, tolik potřebného u nás v kraji, poněkud oslabila soustředění dramaturgie divadla Petra Bezruče k základním úkolům vlastního poslání, totiž být divadlem mladého diváka. Tím aspoň do datečně a stručně bilancujeme výsledky dvou ne tak dávných inscenací Divadla Petra Bezruče, hry »KL 27« i satirické revue »Zloděj z Bagdadu«. Při tom naprosto nemíníme podceňovat dobrou snahu, s níž obě tyto hry byly uvedeny a jejichž nedostatkem byly narychlo spíchnuté dramatické texty, které měly být ještě jednou napsány v definitivnější a umělecky odpovědnější verzi. Tedy něco, co obvykle divadelní dramaturgie doporučují autorům, jejichž vztah k divadlům je poněkud volnější než zaměstnanecký.

Ostravské Divadlo Petra Bezruče si zajisté vezme poučení z oné přehlídky k srdci při vytváření svého dalšího dramaturgického plánu. Premiéra dramaturgického románu »Na obzoru plachta bílá«, kterou uvedlo jako svou poslední premiéru, zdá se tomu aspoň trochu nasvědčovat, ačkoliv úpravě této dramaturgické bychom mohli ještě ledačos vyčíst. Především to, že se ne dosti vyrovnala s jistou popisností dějovou, která příběh sám o sobě z románu na scénu převádí s malou dramatickostí. A dramatickostí vyvolává spíše vnějšími prostředky, kterých nepoužívá v úměrné míře.

Luděk Eliáš, který Dittlerův překlad dramaturgické úpravil a režíroval, měl víc a třeba i rázněji do textu zasáhnout. Tak bylo v příběhu o námořníku-revolucionáři, pronásledovaném carskou policií a zachráněném odvážnými zásahy dvou chlapců, hodně vyprávěčské ilustrativnosti než jevištní aktivity, jejíž každý projev je pochopitelně mladým divákem dychtivě očekáván. Režisérovi vytvořil O. Schindler výraznou, jednoduše náznakovou scénu. Vytýkali bychom jí nevěrojatnost v prvním a posledním obraze, kde rybářskou chatrč staví za kamennou přístavni zeď místo někam daleko na periferii pobřežního města, jak to ostatně vysvítá ze hry samotné.

O. Janda jako námořník v Katajevově hře »Na obzoru plachta bílá«.

(Foto: F. Krasl)

Režisér poněkud nadměrně zvolnil tempo hry ve scénách s dědečkem, kdy pak se nutně musel J. Fukala v této úloze spokojovat s obvyklým dědečkovským schematem. Zvláště nevěrojatně to pak vyznívalo v dědečkově návratu z vězení. Oba chlapce, Gavrika a studenta Pétu, jsme v podání Š. Ranošové a M. Albinové sledovali se zaujetím, jak s živostí, srdečnou veselostí, klukovským spiklenectvím, mladistvým vytažováním i strach přemáhajícím odhodláním hrály tyto hochy, ústřední postavy hry. Námořníka Žukova hrál O. Janda — maličko zpočátku přebral vyčerpání vysíleného plavce — brzy však se projevil jako člověk pevný a rozsáhlý, moudrý a uvážlivý. Zmíníme se ještě o postavě tajného, kterého v plné jeho odpornosti a sídliště horlivosti i bezohledné surovosti zpodobil M. Výlet.

Uvedení Katajevovy hry je jistě správným výběrem dramaturgie. Přáli bychom Divadlu Petra Bezruče, aby si našlo brzo i autory nové, kteří by mu pomáhali ještě lépe a výrazněji plnit ten úkol, jaký divadlo mladých především má. Umělecky výraznými dramatickými díly napomáhat k výchově mladého socialistického člověka — příštího národního diváka v hledišti našich tzv. »velkých« divadel. MILAN RUSINSKÝ

VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
PŘI PRAŽSKÉ INFORMAČNÍ SLUŽBĚ
Praha 1, Letenská 2
Telefon 66338

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Lidová demokracie, Brno

18. XII 1958

ze dne

Hra o malých bojovnicích

(frý): Ostravská scéna mladého diváka, Divadlo Petra Bezruče, ve výrazně zkratkovité výpravě Otakara Schindlera a v úpravě a režii Ludka Eliáše uvedla dramaturgickou Katajevovu román »Na obzoru plachta bílá«. Dramaturgická sama je daleko méně dynamická, než proslulý román — taktó s nedostatkem akce na jevišti na jedné straně a až s překotným děním na straně druhé, sváděla režie vcelku úspěšný zápas. Jen na začátku prvního obrazu se děj příliš pomalu rozehrával. Postavy dvou hochů, rybářského chlapce a studenta, hrály Š. Ranošová a M. Albinová. Obě daly svým rozpustím a hned zase vážným klukům sdostatek životnosti a věrojatnosti. Námořníka Žukova v jeho rozvážnosti i odhodlanosti výrazně zpodobil O. Janda a dědečka v plné jeho prostotě odkávaného života a těžce zkoušeného člověka vyjádřil J. Fukala. Opravdu škoda, že úpravě dramaturgické se nepodařilo ve všem odstranit vyprávěčskou popisnost a zvýraznit jí do větší jevištní aktivity.

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Práce

14. XII 1958

DIVADLO PETRA BEZRUČE V OSRAVE uvádí hru »Na obzoru plachta bílá«, která má odezvu zvláště u mladých diváků. Na našem snímku je představitel Rodiona Žukova, Otakar Janda.

VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA - MDO
Jungmannova 15, Praha 2 - Nové Město
telefon 24 44 32

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

MLADÁ FRONTA OSTRAVSKÁ

18 XII 1958

ze dne .....

DPB hraje pro mladé

Na obzoru plachta bílá

Ostravské Divadlo Petra Bezruče obohatilo v těchto dnech svůj repertoár o novou inscenaci, tentokrát určenou mladému obecenstvu. Nastudovalo v úpravě a režii Ludka Eliáše a na scéně O. Schindlera dramaturgickou známého románu Valentina Katajeva »Na obzoru plachta bílá«.

Katajevova hra je z rodu oněch literárních dokumentů, jež nás seznamují s pohnutou historií zápasů dělnické třídy o osvobození ze jha kapitalistického otroctví. Její děj je umístěn do roku 1905, kdy revoluční ruský křižník Potěmkin vztýčil poprvé rudou vlajku proletariátu, jež později zaválala vítězně nad celou šestinou světa. Na osudech námořníka Zuko-va, uprchlíka z Potěmčina, chudobného chlapce Gavrika, jeho dědy a studenta Pěti líčej nevyšednými barvami to, o čem se v učebnicích dovídá jen ve stručných tezech.

Hra už byla u nás mnohokrát inscenována s větším i menším úspěchem. Nelze tu hovořit o nějakém významném dramaturgickém počínu DPB. Rozhodně však její uvedení na ostravské scéně je nutno uvítat vzhledem k notorickému nedostatku her pro dospívající mládež. Vedle Furmanova Čapajeva, Makarenkových Vlajek na věžích, Fadějevovy Mladé gardy a několika málo dalších her tohoto druhu, jež si zaslouží pozornosti divadel, hrajících pro mládež, může i tento Katajev vykonat mnoho v morální a společenské výchově našich chlapců a děvčat.

Inscenace v DPB příliš nevybočila z konvence, se kterou se běžně potýkáme při uvádění dramát historického ražení. Byli jsme tu svědky několika slušných hereckých výkonů (S. Ranošová jako Gavrika nebo dědeček J. Fukala), strhly nás některé dobře zahrané výjevy s agentem ochranky a naopak jsme se kupodivu nudili při střelbě na barikádách, které bylo tolik, že jsme si museli zacpávat uši. Nesporně tu bylo potřeba víc vynalézavosti a méně hřmotu.

Přesto, že toto představení nelze nevídat, přece jen bychom se v Divadle Petra Bezruče rádi dočkali průbojně inscenace pro mládež, kterou by se DPB zařadilo mezi naše přední mladé scény.

(jnl)

VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
Praha III, Letenská 2
Telefon 66338

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová Svoboda, Ostrava

13 XII 1958

ze dne .....

S. Ranošová a J. Fukala jako Gavrika a dědeček v Katajevově hře »Na obzoru plachta bílá«, kterou uvedlo v sobotu 6. prosince Divadlo Petra Bezruče v Ostravě v režii L. Eliáše a na scéně O. Schindlera. (Foto: Fr. Krasl)